

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Atbildētāji \(kriminālprocesā\)](#) > 2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un līdz lietas nonākšanai tiesā

2. Manas tiesības noziedzīga nodarījuma izmeklēšanas laikā un līdz lietas nonākšanai tiesā

Kāds ir kriminālizmeklēšanas mērķis?

Kriminālizmeklēšanas mērķis ir noteikt, vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un kādi ir bijuši tā apstākļi. Izmeklēšanas laikā tiks savākti iespējamā noziedzīgā nodarījuma pierādījumi, konstatēti tā apstākļi un pieņemts lēmums par to, vai pierādījumi ir pietiekami, lai apsūdzētu jūs tā izdarīšanā.

Kādi ir kriminālizmeklēšanas posmi?

Kriminālprocesa uzsākšana

Kriminālprocesu uzsāk izmeklēšanas iestāde (policija vai kāda cita valsts iestāde, kurai ir šādas tiesības) vai prokuratūra. Kriminālprocess tiek uzsākts, ja policija vai prokuratūra ir saņēmusi informāciju par iespējamo noziedzīgo nodarījumu.

Aizturēšana un apcietināšana

Ja izmeklēšanas iestādei ir pamatotas aizdomas, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu, jūs var aizturēt kā aizdomās turēto uz laiku līdz 48 stundām. Ja jūs tiek aizturēts, izmeklēšanas iestādei jūs ir nekavējoties jānodrošina.

Ja izmeklēšanas laikā kļūst skaidrs, ka nav pamata jūs aizturēt, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo. Ja prokuratūra ir pārliecināta, ka jūs ir jāaiztur ilgāk, lai jūs neizvairītos no izmeklēšanas vai neizdarītu jaunus pārkāpumus, tai ir jāpieprasa jūsu apcietināšanas orderis no tiesas.

Ja tas notiek, jūs tiksiet aizvests pie tiesneša 48 stundu laikā no jūsu aizturēšanas brīža. Tiesnesis izlemj, vai apcietināšana ir nepieciešama. Ja tiesnesis konstatē, ka nav pamata jūs apcietināt, jūs tiksiet nekavējoties atbrīvots.

Pratināšana un pierādījumu vākšana

Izmeklēšanas mērķis ir savākt pierādījumus, kas apliecina noziedzīga nodarījuma apstākļus. Tādēļ tiks nopratināts aizdomās turētais, cietušais un liecinieki, savākti pierādījumi, pielietoti kriminālistikas izziņas līdzekļi un uzraudzības darbības. Visi pasākumi, kas veikti, lai savāktu pierādījumus, jādokumentē saskaņā ar tiesību aktiem. Lai jums izvairītu apsūdzību, var izmantot tikai likumā paredzētus un likumīgi ievāktus pierādījumus.

Pieļaušana krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana

Tiks uzsākta krimināllietā, kas ietver kriminālizmeklēšanā iegūtu informāciju un pierādījumus. Pēc kriminālizmeklēšanas pabeigšanas prokuratūra izsniedz krimināllietas kopiju aizstāvības advokātam. Jūsu advokāts jūs informēs par savāktajiem pierādījumiem un jums izvairītu apsūdzību pamatojumu.

Jums un jūsu aizstāvības advokātam ir tiesības iesniegt lūgumus prokuratūrai (piemēram, lai iekļautu papildu pierādījumus lietas materiālos, nodrošinātu, lai kriminālprocess tiek izbeigts utt.). Prokuratūrai ir jālemj par šiem lūgumiem. Ja prokuratūra neapmierina lūgumu, jūs varat atkārtoti iesniegt tādu pašu lūgumu tiesā lietas izskatīšanas laikā.

Ja pēc lietas ir izsniegšanas jums un lēmumu pieņemšanas attiecībā uz visiem pieteikumiem prokuratūra konstatē, ka ir pietiekami daudz pierādījumu, lai pret jums uzsāktu lietu, tā sagatavos apsūdzības rakstu.

Tas ir dokuments, kas ietver faktus un sniedz pierādījumus, uz kuriem pamatojas apsūdzība. Prokuratūra iesniedz apsūdzības rakstu aizstāvības advokātam un nosūta to tiesai. Pamatojoties uz apsūdzības rakstu, tiesnesis uzsāk tiesas procesu.

Manas tiesības izmeklēšanas laikā

- [1. Kriminālprocesa uzsākšana](#)
- [2. Aizturēšana un apcietināšana](#)
- [3. Pratināšana un pierādījumu vākšana](#)
- [4. Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana](#)
- [5. Papildu informācija nerezidentiem](#)

1. Kriminālprocesa uzsākšana

Kāpēc tiek uzsākts kriminālprocess?

Kriminālprocesu uzsāk, ja izmeklēšanas iestāde ir saņēmusi informāciju, kas liecina, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums. Šī informācija var balstīties uz kādas personas iesniegtu sūdzību vai tāda fakta atklāšanu, kas liecina, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums.

Kriminālprocesa mērķis ir noteikt, vai noziedzīgs nodarījums ir ticis izdarīts un, ja ir, vai pietiek pierādījumu, lai aizdomās turēto tajā apsūdzētu.

Kas veic kriminālizmeklēšanu?

Kriminālprocesu vada [prokuratūra](#), un krimināllietas izmeklēšanu veic izmeklēšanas iestāde saskaņā ar prokurora norādījumiem. Parasti izmeklēšanu veic [policija](#). Izmeklēšanu var veikt arī [Iekšējās drošības dienests](#), [Nodokļu un muitas pārvalde](#), [Vides inspekcija](#), [Tieslietu ministrijas Brīvības atņemšanas vietu departaments](#) un [Brīvības atņemšanas vietu dienests](#), [Militārā policija](#) un [Konkurences iestāde](#).

Izmeklēšanas iestādes var veikt noteiktas procesuālas darbības tikai ar tiesas vai prokuratūras atļauju.

Kā es varu uzzināt, ka ir uzsākts kriminālprocess?

Kriminālprocess tiek uzsākts ar pirmo procesuālo darbību. Ja jūs tiek atzīmēti aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par kriminālprocesa uzsākšanu jūs uzzināsiet, kad jūs aizturēs kā aizdomās turēto vai izsauks pie izmeklētāja un nopratinās.

Kādēļ mani varētu turēt aizdomās kāda nozieguma izdarīšanā?

Jūs var uzskatīt par aizdomās turēto, ja izmeklēšanas iestādei ir pietiekams pamats domāt, ka jūs esat izdarījis noziedzīgu nodarījumu. Tam pamatā var būt dažādi iemesli, piemēram:

- jūs tikāt pieķerts, izdarot noziedzīgu nodarījumu vai uzreiz pēc tam;
- noziedzīgā nodarījuma liecinieks vai cietušais jūs identificē kā personu, kas to izdarīja;
- pierādījumi saistībā ar noziedzīgo nodarījumu vai cita informācija liecina, ka jūs esat tā persona, kura to ir izdarījusi.

Kādas ir manas tiesības kā aizdomās turētajam?

Jūsu kā aizdomās turētā galvenās tiesības ir:

- tiesības saņemt informāciju, par ko jūs tiek atzīmēti aizdomās, sniegt paziņojumus saistībā ar aizdomām vai atteikties to darīt;
- tiesības zināt, ka jūsu paziņojumus var izmantot pret jums;
- tiesības uz tulka palīdzību;
- tiesības uz aizstāvības advokāta palīdzību;
- tiesības satikties ar aizstāvības advokātu privāti;
- tiesības tikt nopratinātam jūsu aizstāvības advokāta klātbūtnē;

- tiesības piedalīties tiesas sēdē par jūsu apcietināšanas pieprasījumu;
- tiesības iesniegt pierādījumus;
- tiesības iesniegt lūgumus un sūdzības;
- tiesības pārbaudīt dokumentus par procesuālas darbības veikšanu un sniegt paziņojumus par procesuālās darbības apstākļiem, norisi un rezultātiem un par minētajiem dokumentiem; arī šie paziņojumi ir jādokumentē; tiesības paust piekrišanu izlīguma procedūras piemērošanai, izlīguma procedūras ietvaros piedalīties sarunās, sniegt priekšlikumus par piemērojamā soda veidu un apmēru, un noslēgt vienošanos par izlīgumu vai atteikties to noslēgt.

Kādi ir mani pienākumi?

Jums ir pienākums:

- ierasties, kad to ir noteikusi izmeklēšanas iestāde, prokuratūra vai tiesa;
- piedalīties procesuālās darbībās un pakļauties izmeklēšanas iestādes, prokuratūras un tiesas rīkojumiem.

Kas man tiks pastāstīts par procedūrām, kuras norisinās?

Ja jūs esat aizdomās turētais, izmeklēšanas iestādei jums ir jāpaskaidro jūsu tiesības un pienākumi. Jūs tiksiet aicināts parakstīt rakstisku nopratināšanas protokolu, un ar to jūs apstiprināsiet, ka jūsu tiesības un pienākumi jums ir izklāstīti.

Pēc tam jūs tiksiet informēts, par ko jūs tiek turēts aizdomās. Tas nozīmē, ka jums tiks īsumā aprakstīta darbība, par kuras izdarīšanu jūs tiek turēts aizdomās. Jums arī tiks sniegta informācija par likumu, kas nosaka, ka šāda darbība ir noziegums. Ne izmeklēšanas iestādei, ne prokuratūrai nav pienākuma sniegt jums vairāk informācijas līdz pirmstiesas procesa pabeigšanai.

Kad es varu runāt ar savu advokātu?

No brīža, kad jūs esat aizdomās turētais kriminālprocesā, jums ir tiesības satikties un runāt ar savu advokātu. Jums ir tiesības runāt ar savu advokātu, pirms izmeklēšanas iestāde sāk jūs nopratināt.

2. Aizturēšana un apcietināšana

Uz kāda pamata mani var aizturēt?

Jūs var aizturēt kā aizdomās turēto, ja:

- jūs tiek pieķerts, izdarot noziedzīgu nodarījumu vai uzreiz pēc tam;
- noziedzīgā nodarījuma liecinieks vai cietušais jūs identificē kā personu, kas to izdarīja;
- pierādījumi saistībā ar noziedzīgo nodarījumu vai cita informācija liecina, ka jūs esat tā persona, kura to ir izdarījusi.

Jūs var aizturēt arī tad, ja izmeklēšanas iestādei ir cita informācija, kura liecina, ka jūs esat aizdomās turētais un:

- jūs mēģināt bēgt;
- jūsu identitāte nav noskaidrota;
- izmeklēšanas iestāde uzskata, ka jūs varat turpināt izdarīt pārkāpumus, izvairīties no kriminālprocesa vai arī citā veidā tam traucēt.

Jūs var aizturēt un apcietināt, lai nodotu vai izdotu citai valstij (sk. sadaļu: [3. Pratināšana un pierādījumu vākšana](#)).

Kas var mani aizturēt?

Tiesības jūs aizturēt ir izmeklēšanas iestādei. Ja jūs tiek pieķerts noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī vai tūlīt pēc tam vai ja jūs mēģināt bēgt, jebkura persona var jūs aizvest uz policiju aizturēšanai.

Kā es uzzināšu, kāpēc tiku aizturēts un kas notiks vēlāk?

Jūs aizturot, izmeklēšanas iestādes amatpersonai ir jāinformē jūs par aizturēšanas iemeslu un jāizskaidro jums jūsu tiesības un pienākumi. Amatpersona sastāda dokumentu par aizturēšanu, kurā norāda jūsu aizturēšanas juridisko

pamatu un noziedzīgā nodarījuma apstākļus, kurā jūs esat aizdomās turētais. Jums ir tiesības izteikt lūgumus un pieprasīt, lai tie tiktu iekļauti aizturēšanas dokumentā.

Es nerunāju vietējā valodā, kā es varu saprast, kas notiek?

Izmeklēšanas iestādei ir uzreiz jūsu jāinformē jums saprotamā valodā un veidā par jūsu aizturēšanas iemesliem un tiesībām. Ja nepieciešams, izmeklēšanas iestādei ir jānodrošina jums tulks. Tiek nodrošināta tikai mutiskā tulkošana (bet ne rakstiski tulkojumi).

Vai es par savu aizturēšanu varu informēt tuviniekus?

Jums ir tiesības informēt vismaz vienu jums tuvu personu pēc jūsu izvēles. Paziņošana notiek ar izmeklēšanas iestādes palīdzību. Tas nozīmē, ka jums ir tiesības prasīt, lai paziņojums tiktu nodots personai pēc jūsu izvēles, un to veic izmeklēšanas iestāde.

Ja izmeklēšanas iestāde uzskata, ka paziņošana jūsu izvēlētai personai par jūsu aizturēšanu varētu kaitēt kriminālprocesam, tā var atteikt paziņošanu. Prokuratūrai ir jāizsniedz atļauja šādam atteikumam.

Cik ilgi mani var aizturēt?

Jūs var aizturēt ne ilgāk kā 48 stundas. Ja tiesa nav izdevusi orderi jūsu apcietināšanai 48 stundu laikā no jūsu aizturēšanas brīža, izmeklēšanas iestādei ir nekavējoties jāatbrīvo.

Uz kāda pamata mani var apcietināt?

Jūs varat tikt apcietināts, pamatojoties uz prokuratūras pieteikumu, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka jūs varat izvairīties no kriminālprocesa vai izdarīt jaunus pārkāpumus. Tikai tiesnesis var izdot apcietināšanas atļauju.

Kā tiek pieņemts lēmums par manu apcietināšanu?

Izmeklēšanas iestāde aizved jūs pie tiesneša, lai saņemtu jūsu apcietināšanas orderi. Arī prokurors un, ja vēlaties, jūsu advokāts tiek uzaicināti pie tiesneša. Tiesnesis iepazīstas ar jūsu krimināllietu un izjautā jūs, lai pārbaudītu jūsu apcietināšanas iemeslus. Pēc lietā iesaistīto pušu uzklaušanās tiesa apstiprina vai noraida apcietināšanu. Ja apcietināšana tiek noraidīta, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo.

Cik ilgi var mani var turēt apcietinājumā?

Pirmstiesas procedūrā jūs nevar turēt apcietinājumā ilgāk kā 6 mēnešus. Ārkārtas gadījumos šo termiņu var pagarināt. Pēc katra divu mēnešu perioda jums ir tiesības pieprasīt, lai tiesa pārskata jūsu apcietināšanas iemeslus, un tiesai 5 dienu laikā ir jāizlemj, vai apcietināšanas pagarinājums ir pamatots vai ne. Ja tiesa konstatē, ka apcietinājumam vairs nav pamata, jūs ir nekavējoties jāatbrīvo.

Vai mani var atbrīvot pret drošības naudu?

Jums ir tiesības pieprasīt, lai jums tiktu noteikta drošības nauda, nevis apcietināšana. Lai to izdarītu, jums ir jāiesniedz tiesā lūgums. Jūs tiksiet aizvests pie tiesneša, kas pieņems lēmumu attiecībā uz lūgumu par drošības naudas noteikšanu, un tiesnesim ir jāuzklausa jūsu un jūsu advokāta viedoklis.

Ja tiesa piekrīt lūgumam, jūs tiksiet atbrīvots no apcietinājuma pēc tam, kad drošības naudas summa būs pārskaitīta tiesas kontā.

Vai man ir tiesības pārsūdzēt apcietināšanas orderi?

Jums ir tiesības pārsūdzēt jūsu apcietināšanas orderi. Šim nolūkam jums vai jūsu advokātam ir jāiesniedz rakstveida apelācija apgabaltiesā ar tās tiesas starpniecību, kura izdevusi sākotnējo apcietināšanas orderi. Jums ir jāiesniedz apelācijas sūdzība 10 dienu laikā no informācijas saņemšanas par apcietināšanas orderi.

3. Pratināšana un pierādījumu vākšana

Kāds ir pratināšanas un pierādījumu vākšanas mērķis?

Pratināšanas un pierādījumu vākšanas mērķis ir noteikt iespējamā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus un sagatavot rakstisku protokolu par šiem apstākļiem, lai tos varētu pārbaudīt tiesā. Izmeklēšanas iestādei un prokuratūrai ir jāvāc gan informācija, kas liek domāt, ka jūs esat iesaistīts noziedzīgā nodarījumā, gan informācija, kas ir jūsu labā. Jums nav jāpierāda sava nevainība.

Vai man tiks lūgta informācija?

Ja jūs tiek atzīts vainīgs, izmeklēšanas iestādei ir nekavējoties jānoskaidro jūsu jautājumi.

Vai man izmeklēšanas iestādei ir jāsniedz informācija?

Jums nav nepieciešams sniegt informāciju izmeklēšanas iestādei vai atbildēt uz tās uzdotajiem jautājumiem. Jums ir tiesības klusēt. Klusēšanu nekādā gadījumā nedrīkst interpretēt kā vainas uzņemšanu. Jūs nevarat piespiest sniegt liecību pret sevi vai jūsu tuviem cilvēkiem.

Kā notiek nopratināšana?

Nopratināšanas sākumā jums paziņo, ka jums ir tiesības atteikties sniegt informāciju un ka to var izmantot pret jums. Vispirms jums tiks jautāts, vai esat izdarījis noziegumu, kurā tiek atzīts vainīgs.

Jums tiek dota iespēja paust, ko jūs zināt par izmeklējamu noziegumu. Jums tiks uzdoti arī jautājumi. Tiks sastādīts rakstisks nopratināšanas protokols. Pirms protokola parakstīšanas jums ir tiesības to izlasīt. Jums ir tiesības pieprasīt, lai jūsu piezīmes tiek iekļautas protokolā.

Kas notiks, ja es pateikšu kaut ko, kas var nākt par sliktu manai krimināllietai?

Jūsu sniegtā informācija var tikt izmantota kā pierādījums pret jums.

Vai es varu atzīt savu vainu visās vai dažās pirms tiesas izvirzītajās apsūdzībās?

Nopratināšanas laikā jūs varat atzīt savu vainu visās vai dažās apsūdzībās. Jums ir tiesības to darīt arī jebkurā laikā pēc nopratināšanas pat tad, ja nopratināšanas laikā jūs esat teicis, ka neesat vainīgs.

Kriminālprocess netiek izbeigts, ja jūs atzīstat savu vainu. Izmeklēšanas iestādei tik un tā ir jānoskaidro nozieguma apstākļi un tie jāpierāda. Jūs nevarat notiesāt par noziegumu, pamatojoties tikai uz jūsu atzīšanos.

Vai man ir tiesības atsaukt savu atzīšanos vēlāk?

Ja jūs esat atzījis savu vainu, jums ir tiesības atgriezties pie savām iepriekšējām liecībām un noliegt savu vainu turpmākajā kriminālprocesā vai arī tiesā. Tomēr šādā gadījumā jūsu iepriekšējo atzīšanos var darīt zināmu tiesai un izmantot kā pierādījumu pret jums. Ja citi pierādījumi apstiprinās jūsu vainu, tad tas, ka jūs atsaucāt savu atzīšanos, netiks ņemts vērā, jo tas nav ticami.

Vai es varu saņemt informāciju par lieciniekiem, kuri liecina pret mani?

Kriminālizmeklēšanas laikā izmeklēšanas iestādei nav pienākuma sniegt jums informāciju par to, kuri liecinieki ir liecinājuši pret jums un ko šie liecinieki ir teikuši. Jums tiks pastāstīts par lieciniekiem un viņu pierādījumiem, kad jums būs dota piekļuve krimināllietai izmeklēšanas beigās (sk. sadaļu: [4. Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana](#)).

Vai tiks uzdoti jautājumi par maniem iepriekšējiem pārkāpumiem?

Jums var jautāt par jūsu iepriekšējiem pārkāpumiem, bet jūs varat atteikties sniegt šādu informāciju. Izmeklēšanas iestādei ir tiesības noskaidrot, vai jums ir kādi iepriekšēji pārkāpumi, ieskatoties dažādos reģistros. Visi iepriekšējie pārkāpumi tiks izklāstīti apsūdzības rakstā.

Vai mani var pārmeklēt?

Izmeklēšanas iestādei ir tiesības jūs pārmeklēt, lai atrastu nozieguma pēdas, īpašas jūsu ķermeņa pazīmes un citu informāciju, kura ir svarīga kriminālizmeklēšanā.

Vai man var pieprasīt sniegt pirkstu nospiedumus un DNS paraugus (piemēram, matu, siekalu) vai citus ķermeņa šķidrumus?

Izmeklēšanas iestādei ir tiesības ņemt atstāto pēdu pierādījumus un paraugus no jums, tostarp pirkstu nospiedumus un bioloģisko materiālu DNS analīzēm.

Ja jūs atsakāties sniegt paraugus, izmeklēšanas iestādei ir tiesības jūs piespiest tos sniegt. Tomēr, ja jūs atsakāties sniegt paraugus vai ja to ņemšana kaitē jūsu fiziskajai integritātei, to var izdarīt tikai, pamatojoties uz izmeklēšanas iestādes nolēmumu. Jums ir tiesības iepazīties ar nolēmumu.

Vai var veikt kratīšanu manās mājās, dienesta telpās, automašīnā utt.?

Jūsu mājās, dienesta telpās vai automašīnā utt. var veikt kratīšanu, lai atrastu nozieguma pierādījumus vai citus objektus, kas nepieciešami, lai atrisinātu noziegumu. Prokuratūrai vai tiesai ir jāizdod kratīšanas orderis. Ja kratīšana ir nepieciešama steidzami, to var atļaut arī, pamatojoties uz izmeklēšanas iestādes izdotu orderi.

Personai, kuras īpašumā tiek veikta kratīšana, ir jāuzrāda kratīšanas orderis un jāpieprasa nodot orderī minēto objektu. Ja objekts netiek nodots, izmeklēšanas iestādes amatpersona veic kratīšanu.

Vai es varu iesniegt sūdzību, ja manas tiesības ir pārkāptas?

Ja jūsu tiesības ir pārkāptas, jums ir tiesības sūdzēties par izmeklēšanas iestādes darbībām un iesniegt sūdzību [prokuratūrai](#). Ja sūdzība attiecas uz prokuratūras darbībām, to var iesniegt [Valsts prokuratūrai](#). Sūdzība tiks izskatīta 30 dienu laikā. Jums tiks nosūtīta lēmuma kopija. Ja jūs nepiekrītat Valsts prokuratūras lēmumam, jums ir tiesības iesniegt sūdzību tiesā 10 dienu laikā.

4. Piekļuve krimināllietai, pieteikumi tiesai un apsūdzības uzrādīšana

Kāds ir piekļuves krimināllietai iegūšanas mērķis?

Visi kriminālizmeklēšanā savāktie pierādījumi un pirmstiesas procesa kopsavilkums, kas raksturo noziedzīgā nodarījuma apstākļus, tiek pievienoti krimināllietas dokumentācijai. Jums kā aizdomās turētajam ir nepieciešams atļaut iepazīties ar krimināllietu, lai jums būtu zināma pret jums izvirzītā apsūdzība un tās pamatojums.

Kad es varēšu iepazīties ar krimināllietu?

Ja jūs esat aizdomās turētais, krimināllietu jums būs pieejama pēc tam, kad būs pabeigta kriminālizmeklēšana.

Kā tiek nodrošināta piekļuve krimināllietai?

[1. faktu lapu](#)

Cik daudz laika man ir, lai iepazītos ar krimināllietu?

Konkrēts laika ierobežojums, lai iepazītos ar krimināllietu, nav noteikts. Ja prokuratūra konstatē, ka iepazīšanās ar krimināllietu tiek aizkavēta, tā var šādu laika ierobežojumu noteikt. Tai ir jāpiešķir pietiekami daudz laika, lai nodrošinātu, ka jūs faktiski varat izmantot tiesības sevi aizstāvēt.

Kāds ir pieteikumu iesniegšanas mērķis?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllietu, jums un jūsu advokātam ir tiesības iesniegt pieteikumus prokuratūrai. Pieteikumu iesniegšanas mērķis ir nodrošināt, ka krimināllietas izmeklēšana tiek veikta pamatīgi un taisnīgi.

Jums ir tiesības lūgt, lai:

- tiktu veiktas papildu izmeklēšanas procedūras;
- lietas materiālos tiktu iekļauti jauni jūsu iesniegti pierādījumi;
- materiāls, kas nav attiecināms uz lietu, tiktu izņemts no lietas utt.

Jums ir arī tiesības lūgt, lai prokuratūra izbeidz kriminālprocesu, ja pēc jūsu domām nav iemesla to turpināt. Turklāt jums ir tiesības lūgt, lai lietu izskata saskaņā ar vienkāršotu procedūru, kas ir paredzēta likumā (piemēram,

vienošanās procedūra) bez pilna tiesas procesa.

Kā iesniegt pieteikumus?

Pieteikumi tiek iesniegti prokuratūrai rakstveidā. Tie jāiesniedz 10 dienu laikā no dienas, kad jums nodota krimināllieta, lai ar to iepazītos. Ja krimināllieta ir liela un sarežģīta, prokuratūra var šo termiņu pagarināt (saskaņā ar 225. pantu Kriminālprocesa kodeksā, kas stājas spēkā 2011. gada 1. septembrī).

Kā tiek izskatīti pieteikumi?

Prokuratūra izskata pieteikumus 10 dienu laikā. Ja prokuratūra lūgumam nepiekrīt, tā sagatavo lēmumu un tā kopiju nosūta jums. Ja jūsu pieteikums tiek noraidīts šajā posmā, jūs tomēr varat to iesniegt vēlreiz tiesas procesa laikā.

Kad tiek uzrādīta apsūdzība?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllieta un prokuratūra ir pieņēmusi lēmumu attiecībā uz jūsu pieteikumu, jums tiks izvirzīta apsūdzība, ja prokuratūra būs pārliecināta, ka pierādījumi ir pietiekami, lai tiesas procesu pret jums turpinātu.

Kā tiek uzrādīta apsūdzība?

Prokuratūra sastāda apsūdzības rakstu. Apsūdzības raksts ir dokuments, kas satur faktus, uz kuriem tiek pamatota apsūdzība, un pierādījumus, kas to apstiprina. Prokuratūra apsūdzības rakstu izsniedz jums un jūsu advokātam un nosūta to tiesai.

Var apsūdzību var mainīt pirms tiesas?

Tiesa var izskatīt lietu tikai, pamatojoties uz apsūdzības rakstu. Prokuratūra var mainīt vai papildināt apsūdzību, bet tādā gadījumā ir jāiesniedz jauns apsūdzības raksts.

Esmu jau par to pašu apsūdzēts citā valstī. Kas notiek?

Ja jūs esat atzīts par vainīgu par līdzvērtīgu pārkāpumu citā valstī vai ja kriminālprocess attiecībā uz šādu apsūdzību ir izbeigts, jūs nevarat apsūdzēt vēlreiz par to pašu pārkāpumu. Šādā situācijā, ja kriminālprocess pret jums ir uzsākts Igaunijā, tas ir jāpārtrauc, neizvirzot pret jums apsūdzību pārkāpumā.

Vai manu lietu var atrisināt pēc vienošanās?

Pēc tam, kad esat iepazinies ar krimināllieta, jums ir tiesības lūgt, lai prokuratūra uzsāk sarunu procedūru. Ja prokuratūra piekrīt, tiks uzsāktas sarunas ar jums un jūsu advokātu par juridisko definīciju darbībai, kurā esat apsūdzēts, un tās sodu.

Ja sarunu rezultātā jūs panākat vienošanos, tā tiks pierakstīta un iesniegta tiesā apstiprināšanai. Ja tiesa apstiprinās vienošanos, jūs tiksiet notiesāts par noziegumu, ņemot vērā panākto vienošanos.

5. Papildu informācija nerezidentiem

Kas ir Eiropas apcietināšanas orderis?

[Eiropas apcietināšanas orderis](#) ir kādas Eiropas Savienības dalībvalsts iestādes pieteikums citai Eiropas Savienības dalībvalstij par konkrētas personas aizturēšanu, apcietināšanu vai/un nodošanu pieteikuma iesniedzējai valstij, lai šī valsts varētu turpināt kriminālprocesu vai attiecīgo personu apcietināt.

Kādas ir manas tiesības, ja es esmu aizturēts, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi?

Jūs aizturot, jums ir jāizskaidro aizturēšanas iemesli un jūs jāinformē, ka jūs varat piekrist nodošanai citai dalībvalstij. Ja jūs piekrītat nodošanai, jūs nevarat vēlāk savu lēmumu mainīt. No jūsu aizturēšanas brīža jums ir tiesības uz bezmaksas juridisko palīdzību un tulka palīdzību.

Kā tiek pieņemts lēmums par manu nodošanu citai dalībvalstij?

Par nodošanu vai atteikumu izdot lemj tiesa. Jūs, jūsu advokāts un prokuratūra piedalīsieties tiesas sēdē. Tiesai ir jāuzklausā jūsu viedoklis par nodošanu. Tiesa izdos nolēmumu, saskaņā ar kuru jūsu nodošana tiek apstiprināta vai noraidīta. Trīs dienu laikā no nolēmuma saņemšanas jūs varat to pārsūdzēt apgabaltiesā. Apgabaltiesai ir 10 dienas, lai izskatītu apelāciju, un šis lēmums ir galīgs.

Cik ātri tiek pieņemts lēmums par manu nodošanu citai dalībvalstij?

Ja esat piekritis nodošanai, lēmums ir jāpieņem 10 dienu laikā. Ja neesat piekritis nodošanai, galīgais lēmums par nodošanu vai atteikumu nodot jāpieņem 60 dienu laikā no jūsu apcietināšanas. Ārkārtas gadījumos šis termiņš var tikt pagarināts par 30 dienām. Ja tiesas nolēmums par jūsu nodošanu ir stājies spēkā, jūs ir jānosūta uz pieteikuma iesniedzēju valsti 10 dienu laikā. Ja šajā laikposmā jūs netiekat izdots, jūs ir jāatbrīvo.

Kādos apstākļos es varu tikt izdots citai valstij?

Ja citā valstī ir uzsākts kriminālprocess un sagatavots apcietināšanas orderis vai ja šajā valstī tiesa ir piespriedusi jums cietumsodu, šī valsts var pieteikt jūsu izdošanu. Ja Igaunijā ir saņemts citas valsts pieteikums par izdošanu vai apcietināšanas pieprasījums, izmantojot Interpolu, jūs var aizturēt un apcietināt uz izdošanas procedūras laiku. Izdošanas procedūras laikā jūs varat tikt turēts apcietinājumā ne ilgāk kā vienu gadu. Tiesa izlemj, vai izdošana būtu jāatļauj.

Vai es varu sazināties ar savas valsts vēstniecību, kad esmu apcietināts?

Ja jūs esat ārvalsts pilsonis, jūsu apcietināšanas ordera kopija tiek nosūtīta [Ārlietu ministrijai](#). Ārlietu ministrija informē jūsu valsts vēstniecību vai konsulāro pārstāvniecību par jūsu apcietināšanu. Jums ir tiesības pieprasīt tikšanos ar savas valsts konsulāro amatpersonu.

Vai man tiks nodrošināts tulks, ja es nerunāju vietējā valodā?

Izmeklēšanas iestādei un prokuratūrai jānodrošina jums tulka palīdzība. Tulkam jābūt klāt visās procesuālās darbībās, kurās jūs piedalāties. Tulkam ir pienākums precīzi un pilnīgi iztulkot visu, kas saistīts ar procesuālo darbību. Tiek nodrošināta tikai mutiskā tulkošana (bet ne rakstiska tulkošana).

Jūs varat pieteikties, lai rakstiski tiktu iztulkots apsūdzības raksts jūsu dzimtajā valodā vai citā valodā, kurā jūs runājat. Citi dokumenti, kuri ir kriminālprocesa daļa, netiek tulkoti rakstveidā.

Vai man ir jābūt šajā valstī kriminālprocesa laikā? Vai es varu atstāt šo valsti?

Jums nav jābūt šajā valstī kriminālprocesa laikā un jūs varat valsti atstāt, bet jums ir pienākums ierasties izmeklēšanas iestādē, ja nepieciešams, lai iestāde varētu veikt procesuālu darbību. izmeklēšanas iestāde var aizliegt jums bez tās atļaujas atstāt jūsu dzīvesvietu.

Ja vēlaties atstāt dzīvesvietu uz ilgāku laiku, kas ilgāks par 24 stundām, jums ir jāsaņem iepriekšēja atļauja no izmeklēšanas iestādes. Ja jūs neierodaties izmeklēšanas iestādē, kad tas ir nepieciešams, vai pārkāpjat aizliegumu atstāt dzīvesvietu, jūs varat tikt apcietināts.

Vai mani var nopratināt no citas valsts, izmantojot telekomunikācijas, piemēram, video saiti?

Ja atrodaties ārvalstīs, izmeklēšanas iestāde var veikt nopratināšanu, izmantojot video saiti. Šādu nopratināšanu var veikt tikai tad, ja jūs tam piekrītat.

Saites

[Kriminālprocesa kodekss](#)

[Kriminālprocesa kodekss angļu valodā \(neietver visus grozījumus\)](#)

■ Lapa atjaunināta: 13/08/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir

atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.